Aalborg+10 – Etorkizunerako Inspirazioa

GURE IKUSPEGI KOMUNA

Guk, Europako tokiko gobernuek, Hiri eta Herri Iraunkorren Europako Kanpaina bat egin dugu, eta Alborg+10 Konferentzian bildu gara ikuspegi komun bat berresteko, hain justu, gure komunitateek garapen iraunkorra oinarri duen etorkizuna izan dezatela.

Gure ikuspuntuaren arabera, hiri eta herri integratzaileak, aberatsak, sortzaileak eta iraunkorrak nahi ditugu. Hiri horiek bizi-kalitate ona eman behar diete herritar guztiei, eta baita hiriko bizitzaren alderdi guztietan parte hartzeko aukera ere. 1992an Rio de Jaineroko Goi-bileran lehen urratsak eman ondoren, 1994an, Iraunkortasunerako Europako Hirien Gutunean edo Aalborg-eko Gutunean jasotako iraunkortasun-printzipioak onartu genituen. Gerora, gure ikuspegia zabaldu egin dugu, hainbat aurrerapauso eman baititugu: 1996an, "Lisboako Ekintza Plana – Gutunetik ekintzara" dokumentua; 2000n, "Hannoverko Deia Europako buruzagiei eta udaletako agintariei XXI. mendera begira"; eta, azkenik, "Johannesburgeko Deia". Hortaz, "Aalborg+10 Konferentzia – Etorkizunerako inspirazioa" gertaera garrantzitsu bat da etenik gabeko prozesu horretan.

GURE ERRONKAK

Gobernuan eta udal-kudeaketan ditugun eginkizunak gauzatzeko orduan, gero eta presio handiagoa egiten digute globalizazio ekonomikoak eta garapen teknologikoak. Izan ere, funtsezko aldaketa ekonomikoei aurre egin behar diegu, eta natura nahiz gizakia sorburu duten mehatxuek arriskuan jartzen dituzte gure komunitateak eta baliabideak.

Beraz, erronka handiak ditugu aurrez aurre: enplegua sortzea ezagutzan oinarritutako ekonomia batean, pobreziaren eta baztertze sozialaren aurka egitea, ingurumena modu eraginkorrean zaintzen dugula bermatzea, aztarna ekologikoa murriztea, demografia-aldaketei erantzutea, kultur aniztasuna bermatzea eta gerrak astindu dituen komunitateetan gatazkak saihestea eta bakea ziurtatzea.

GURE ERANTZUKIZUNAK

Gure eginkizuna funtsezkoa da garapen iraunkorra bermatzeko eta, aldi berean, gainerako gobernu-esparruekin elkarlanean arituz gure erronkei erantzuteko. Horretarako, ikuspuntu indartsuago bat behar dugu, tokiko politiken diseinuan integratuta dagoena eta ingurumen-, gizarte-, kultur eta ekonomia-helburuak elkartzen dituena. Gainera, ziurtatu behar dugu gure herriko bizi-kalitatea hobetzeko egiten ditugun ahaleginek ez dezatela arriskuan jar munduko beste alde batzuetan bizi diren pertsonen eta etorkizuneko belaunaldien bizi-kalitatea.

Egunerokoan Europako herritarrengandik hurbilen gauden gobernu-erakundeak gara, eta, beraz, aukera ezin hobea dugu hezkuntzaren eta kontzientziazioaren bidez banakakoak iraunkortasunaren alde jartzeko. Tokiko bideak ireki ditzakegu Europako politikak eta estrategiak ezartzeko, besteak beste, Lisboako Estrategia, Europako Batasuneko Garapen Iraunkorraren Estrategia, Ingurumenaren Aldeko VI. Ekintza Programa eta EBko Hiriko Gaikako Ingurugiro Estrategia. Bestalde, aurrera egin dezakegu klima-aldaketari aurre egiteko, osasun-arloa hobetzeko nahiz gobernatzeko modu berriak sustatzeko Europako ekimenak bultzatuz eta NBEren Milurtekoko Garapen Helburuak eta Johannesburgeko Ezarpen Plana martxan jarriz.

GURE ERANTZUNA: AALBORGeko KONPROMISOAK

Guk, Europako tokiko gobernuek, erronka horiek onartu eta eginkizunak gure gain hartzen ditugu. **Aalborg-eko Konpromisoak** onartzea aurrerapauso garrantzitsua da guretzat, eta ontzat ematen ditugu bai ekintza-programa eta bai ekintza estrategiko eta koordinatua.

Ahalegin guztiak batzen ditugu tokiko garapen iraunkorraren bidean aurrera egiteko, eta Aalborg-eko Gutunean jasotako iraunkortasun-irizpideak ditugu inspirazio-iturri. Gure nahia da hirien etorkizun iraunkorrari buruzko ikuspegi komuna iraunkortasunaren aldeko tokiko helburu eta ekintza zehatzetan islatzea. Aalborg-eko Konpromisoak gure gain hartu ditugu, irizpide horien bidez zenbait helbururi lehentasuna emateko gure egoeraren eta tokiko beharren arabera. Hortaz, tokiko herritarrek parte hartzeko prozesu bati ekingo diogu, eta, horri esker, helburuak zehaztu eta epeak ezarriko ditugu Alborg-eko Konpromisoak erdiesteko bidean emandako aurrerapausoen segimendua egiteko.

GURE KIDEAK

Europako tokiko eta eskualdeko gobernu guztiei eskatzen diegu **Aalborg-eko Konpromisoak** sina ditzatela eta Hiri eta Herri Iraunkorren Europako Kanpainako ordezkariei jakinaraz diezaietela erabaki zuzen hori.

Bestalde, tokiko eta eskualdeko agintari nazionalen elkarteei, gobernu nazionalei, Europako Batzordeari eta EBko beste erakundeei galdatzen diegu aitor dezatela Aalborg-eko Konpromisoen dokumentuak berebiziko laguntza ematen diola iraunkortasunaren alde europarrek egindako ahaleginari, eta Aalborg-eko Konpromisoak betetzeko egin dugun lanaren alde egin dezatela.

Hortaz, Aalborg-eko Konpromisoak betetzeko guk egiten dugun lanaren alde egin dezatela, aurrerapausoak ematen eta horien segimendua egiten lagun diezagutela eta beren lan-arloetan izandako esperientzia erakuts diezagutela eskatzen diegu hauei guztiei: tokiko gobernuen sareak, Birziklatzearen Aldeko Hirien eta Eskualdeen Elkartea, Climate Alliance - Klima-Bündnis – Alianza del Clima e.V, Europako Udalerrien eta Eskualdeen Kontseilua (CEMR), Energie-Cités, EUROCITIEs, Garapen Iraunkorrerako Tokiko Gobernuen Elkartea (ICLEI), Medcities, Baltikoko Hirien Batasuna eta Munduko Osasun Erakundea (WHO) – Hiri Osasuntsuak.

AALBORGeko KONPROMISOAK

1. GOBERNATZEKO MODUAK

Konpromisoa hartu dugu erabakiak hartzeko prozedurak demokrazia esku-hartzaileago baten bidez bultzatzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Epe luzean, hiri edo herri iraunkorrari buruzko ikuspegi komuna osatzea.
2. Tokiko komunitateen eta udal-administrazioen parte-hartzea eta horiek modu iraunkorrean garatzeko duten gaitasuna areagotzea.
3. Tokiko sektore guztiei aktiboki parte hartzeko eskatzea.
4. Erabaki irekiak, arduratsuak eta gardenak hartzea.
5. Beste udalerriekin, herriekin, hiriekin eta gobernu-erakundeekin bat etorriz eta modu eraginkorrean lankidetzan aritzea.

2. IRAUNKORTASUNAREN ALDEKO UDAL-KUDEAKETA

Konpromisoa hartu dugu udal-kudeaketako programa eraginkorrak prestatzeko, diseinutik hasi eta ebaluazio- eta ezartze-fasera arte.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Tokiko Agenda 21 eta iraunkortasunaren aldeko tokiko beste prozesuak sendotzea eta udal-kudeaketan errotzea.
2. Iraunkortasunaren aldeko kudeaketa integratua posible egitea, prebentzio-printzipioetan oinarrituta eta EBko Hiriko Gaikako Estrategiarekin bat etorriz.
3. Aalborg-eko Konpromisoen esparruan helburuak finkatzea eta epeak zehaztea, eta konpromisoen segimendua egitea errazten duten kontrol-lanabesak eratzea.
4. Udaletako erabakiak hartzeko prozesuetan iraunkortasun-gaiak aintzat hartzen direla eta baliabideak ustiatzeko iraunkortasun-printzipio irmo eta zabalak kontuan hartzen direla ziurtatzea.
5. Hiri eta Herri Iraunkorren Europako Kanpainarekin eta horren sareekin elkarlanean aritzea, iraunkortasun-helburuak erdiesteko egin dugun bidea gainbegira eta ebalua dezan.

3. NATUR ONDASUN KOMUNAK

Konpromisoa hartu dugu guztiok natur ondasun komunak erabiltzeko aukera berak izan ditzagun zaintzeko, babesteko eta bermatzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Energia primarioaren kontsumoa murriztea eta energia garbien nahiz berriztagarrien kontsumoa handitzea.
2. Uraren kalitatea hobetzea, ura aurreztea eta modu eraginkorragoan baliatzea.
3. Biodibertsitatea indartzea eta areagotzea eta berdeguneak nahiz natur guneak zaintzea eta gehiago sortzea.
4. Lurzoruaren kalitatea hobetzea, ekoizpen ekologikoko lurrak babestea eta nekazaritza nahiz basozaintza iraunkorrak sustatzea.
5. Airearen kalitatea hobetzea.

4. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK

Konpromiso sendoa hartu dugu baliabideak tentuz eta modu eraginkorrean erabiltzea errazteko eta kontsumo eta ekoizpen iraunkorrak bultzatzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Hondakinak murriztea eta gehiago birziklatzea eta berrerabiltzea.
2. Hondakinak jardunbide egokien arabera kudeatzea eta tratatzea.
3. Energia premiarik gabe kontsumitzea saihestea eta energia-eraginkortasuna hobetzea kontsumitzen den lekuan.
4. Erosketa iraunkorrak egitea.
5. Kontsumo eta ekoizpen iraunkorra aktiboki sustatzea, batik bat, etiketa ekologikoa duten produktuak, gai organikoak eta bidezko merkataritzako produktuak bultzatuta.

5. HIRIGINTZA DISEINATZEA ETA PLANIFIKATZEA

Konpromisoa hartu dugu hirigintza diseinatzen eta planifikatzen eginkizun estrategikoa izateko eta ingurumen-, gizarte-, ekonomia-, osasun- eta kultur gaiak guztion onerako bideratzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Leku degradatuak eta bertan behera utzitakoak berreskuratzea eta berrerabiltzea.
2. Hiriak neurrigabe handitzea eragoztea, hiri-dentsitate egokiak izatea eta hiriaren garapena ustiatu diren lekuetara bideratzea berdeguneetara bideratu beharrean.
3. Lurzoruaren erabilera mistoa bultzatzen duen hirigintza bermatzea, oreka lortzea lantokien, etxebizitzen eta zerbitzuen artean eta bizilekuei lehentasuna ematea hirigunean.
4. Gure hiriko kultur ondarea behar bezala gordetzen, berritzen eta berrerabiltzen dela ziurtatzea.
5. Eraikuntza eta diseinu iraunkorrak egiteko eskakizunak ezartzea eta kalitate handiko arkitektura bultzatzea eraikuntzako teknologia berriak indartuz.

6. MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA ZIRKULAZIOA MURRIZTEA

Onartzen dugu garraioa, osasuna eta ingurumena bata bestearen mende daudela, eta konpromisoa hartzen dugu mugikortasun iraunkorreko ereduak irmotasunez sustatzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Motorizatutako garraio pribatuarekiko mendekotasuna txikitzea eta guztien eskura dauden alternatiba erakargarriak bultzatzea.
2. Garraio publikoan, oinez eta bizikletaz mugitzen den jende-kopurua areagotzea.
3. Ohiko ibilgailuaren ordez emisio poluitzaile gutxi igortzen dituztenak hartzea erraztea.
4. Hiriko mugikortasun iraunkorrerako plan integratuak garatzea.
5. Garraioak ingurumenean eta osasun publikoan duen inpaktua txikitzea.

7. OSASUNAREN ALDEKO TOKIKO EKINTZA

Konpromisoa hartu dugu herritarren osasuna eta ongizatea zaintzeko eta areagotzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Kontzientzia publikoa areagotzea eta ekintzak egitea osasunerako erabakigarriak diren alderdi askotan, osasun-sektorearekin zuzenean lotuta ez badaude ere.
2. Udalek osasun-planak gara ditzaten bultzatzea, hirietan ongizaterako aliantza estrategikoak sortzen eta mantentzen dituzten bideak izan ditzaten.
3. Osasun-arloko desberdintasunak murriztea eta pobrezia gainditzea; horretarako, desberdintasun horiek urritzeko emandako aurrerapausoak aztertu behar dira aldizka.
4. Osasun-inpaktuak ebaluatzea sustatzea, sektore guztiak ahalegin daitezen osasuna eta bizi-kalitatea hobetzen.
5. Hiri-plangintzako eragileak mobilizatzea osasun publikoa kontuan har dezaten hirien plangintza egiteko estrategietan eta ekimenetan.

8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA

Konpromisoa hartu dugu tokiko ekonomia bizia izan dadin eta enplegua sor dezan ingurumenari kalte egin gabe.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Neurriak hartzea tokiko enplegua eta enpresak sortzea errazteko.
2. Tokiko enpresekin lankidetzan aritzea jardunbide korporatibo egokiak sustatzeko eta ezartzeko.
3. Enpresen kokalekua zehazteko, iraunkortasun-printzipioak garatzea eta ezartzea.
4. Merkatuei pizgarriak ematea kalitate handiko tokiko nahiz eskualdeko produktuak eros ditzaten.
5. Tokiko turismo iraunkorra sustatzea.

9. Berdintasuna Eta Justizia Soziala

Konpromisoa hartu dugu komunitate integratzaileak eta solidarioak bermatzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Pobrezia geldiarazteko eta arintzeko neurriak garatzea eta ezartzea.
2. Jende guztiari aukera berak ematea zerbitzu publikoak, hezkuntza, lana, trebakuntza, informazioa eta kultur jarduerak eskuratzeko.
3. Gizarteratzea eta gizon-emakumeen arteko berdintasuna sustatzea.
4. Herritarren segurtasuna hobetzea.
5. Kalitate oneko bizi-baldintzak eta sozialki integratuta dauden etxebizitza onak bermatzea.

10. Tokian Tokikotik Mundu Globalera

Konpromisoa hartu dugu bakea, justizia, berdintasuna, garapen iraunkorra, klima babestea eta antzeko helburuak direla-eta dugun erantzukizun globala gure gain hartzeko.

Horrenbestez, helburu hauek erdiesteko lan egingo dugu:

1. Ikuspegi estrategiko eta integratu bat garatzea eta martxan jartzea klima-aldaketa arintzeko, eta berotegi-efektua eragiten duten gasen emisio-kantitatea iraunkorra izan dadin lan egitea.
2. Ingurumena babesteko politika gure politiken muinean sartzea energia-, garraio-, kontsumo-, hondakin-, nekazaritza- eta basozaintza-arloetan.
3. Klima-aldaketak izan ditzakeen kausei eta eraginei buruzko kontzientzia handitzea eta prebentzio-ekintzak sartzea klima-aldaketari buruzko gure politiketan.
4. Mundu osoko ingurumenean eragiten dugun inpaktua txikitzea eta ingurumen-justiziaren printzipioa indartzea.
5. Hirien eta herrien nazioarteko lankidetza sustatzea eta mundu osoko arazoei tokian erantzunak ematea tokiko gobernuekin, komunitateekin eta interesa duten alderdiekin elkartuta.

ORAIN ARTE ESANDAKO GUZTIA ONARTZEN ETA BERRESTEN DUGUNEZ, NIRE/GURE SINADURAREN BIDEZ, HAU ADIERAZTEN DUT/DUGU:

1. Bat gatoz Aalborg-eko Gutunarekin.

2. Bat gatoz Aalborg-eko Konpromisoekin.

3. Gure helburuak zehazteko prozesua abiarazteko, Aalborg-eko Konpromisoen printzipio orokorrak modu integratuan aztertuko ditugu, eskutitza sinatzen den egunetik kontatzen hasi eta hamabi hileko epean. Azterketa horrek testuinguru politiko bat izango du, egun ditugun konpromiso politikoei buruzkoa izango da eta egungo erronkak deskribatuko ditu.

4. Tokiko jendearen parte-hartzea bultzatuko duen prozesu bat sortuko dugu, printzipio orokorren azterketa hau kontuan hartuta, Tokiko Agenda 21eko edo tokiko iraunkortasunerako ekintzen beste programa bateko helburuak finkatzeko.

5. Gure eginkizunei lehentasuna emango diegu, gai hauei buruzko hamar konpromisoak betetzearren: compromisos sobre:
    1. **GOBERNATZEKO MODUAK**
    2. **IRAUNKORTASUNAREN ALDEKO UDAL-KUDEAKETA**
    3. **NATUR BALIABIDE KOMUNAK**
    4. **KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK**
    5. **HIRIGINTZA DISEINATZEA ETA PLANIFIKATZEA**
    6. **MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA ZIRKULAZIOA MURRIZTEA**
    7. **OSASUNAREN ALDEKO TOKIKO EKINTZA**
    8. **TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA**
    9. **BERDINTASUNA ETA JUSTIZIA SOZIALA**
    10. **TOKIAN TOKIKOTIK MUNDU GLOBALERA**

6. Tokiko helburuak zehaztuko ditugu dokumentua sinatzen den egunetik kontatzen hasi eta hogeita lau hilabeteko epean, inspirazio-iturri gisa Aalborg-eko Konpromisoen eranskina hartuz. Bestalde, helburu bakoitzarentzako aldi baterako esparruak finkatuko ditugu konpromisoak betetzeko bidean aurrerapausoak ematen ote ditugun erakusteko.

7. Aldian-aldian, gure lorpenen segimendua egingo dugu, eta herritarrei jakinaraziko dizkiegu emaitzak.

8. Herritarrei informazioa emango diegu Hiri eta Herrien Iraunkortasunerako Europako Kanpainari dagokionez ematen ditugun aurrerapausoei eta helburuei buruz. Gainera, espero dugu besteengandik asko ikasiko dugula Europako hirietako ordezkariekin lankidetzan arituta. Aurreikuspenen arabera, lehen azterketa 2010ean egingo da, eta bost urtean behin hurrengoak.

Izen osoa eta kargua letra larriz: ______________________________

Tokiko/eskualdeko gobernua edo erakundea: ______________________________

Sinatze-eguna eta -lekua: ______________________________

Sinadura(k): ______________________________